

Samlede eksamens videoer for Elisabeth og Vikke

Hund & Trænings Klikkerinstruktøruddannelse

Jeg har her samlet opgaverne til den praktiske eksamen, [min besvarelse med youtube links](#) og [Karen Frosts kommentarer](#).

Min besvarelse er let redigeret for at lette forståelsen. Vikke er 8 år og vi fik 113 point ud af 120 mulige.

1. Adfærd igangsat med target – koefficient 1

Fremsendelse til et target, frivilligt udløb ca. 15 m

Øvelsen udføres ved, at fører placerer et selvvalgt target og lader hunden træde op på det. Hunden må klikkes og belønnes. Efter et par belønninger går fører og hund ca. 15 m væk fra target. I det fører vender omkring, skal hunden på eget initiativ, hurtigt og i lige linje løbe ud til target og stille sig. Hunden skal stå helt stille i ca. tre sek., før fører klikker og efterfølgende belønner ude hos hunden. Gentages tre gange, og herefter er øvelsen slut.

Jeg har filmet flere gange, så man kan se min udfordring med at få fart på. Jeg har belønnet ret meget med flere godbidder og ros og opmuntring, mens vi løber væk fra target, som det ses på et par [film fra 10. nov og 3. dec 2019](#).

Vi har desuden haft store problemer med lugt i græsset, som hun ikke bryder sig om. Det ses tydeligt på videoen fra 19. nov, at hun løber udenom. Hvis der falder en godbid i området, samler hun den ikke op, men det til trods, så løber hun til target.

Hun stiller sig hver gang lidt skævt på target, fordi det også har været brugt til at indtage pladsposition. Hun har derfor skullet klikkes, inden hun tager en hel tur rundt.

Jeg har fået rigtig god afstand på, og i det sidste udløb 3. dec får jeg også fart for første gang.

Farten opnåede jeg gennem nogle gode lange legebelønninger som afslutning på øvelsen. Det er bamsens ben som stikker ud under min jakke bagpå, som det ses til sidst i den endelige [film fra 13. jan 2020](#).

Vikke har fin fart ud til target alle fire gange. Hun bliver også fint stående indtil du kommer ud til hende. Hun står ikke helt stille i 3 sek. før du klikker.

2. Adfærd på verbalt signal, vælg én øvelse mellem nedenstående – koefficient 1

- Bakke fire m væk fra fører
- Vinke – hunden sidder og skal løfte den ene pote og vinke
- Krydse poter fra liggende stilling
- **Sidde bamse – sidde på bagdelen**
- Rulle
- Twist – dreje rundt om sig selv enten til højre eller venstre

Fører vælger selv en øvelse fra ovenstående liste som den, hunden skal udføre på et verbalt signal. Øvelsen udføres ved, at fører stiller sig op med hunden uden line i en selvvalgt position (stående, siddende, liggende) ca. en meter foran fører. Fører står stille og giver nu signal (kun verbalt signal!) til øvelsen og holder krop, hænder og ben i ro, mens øvelsen udføres. Hunden skal udføre øvelsen straks den opfatter signalet. Øvelsen skal gentages tre-fem gange med klik-godbid mellem hvert forsøg, og øvelsen er så slut.

Jeg valgte at sidde bamse, da den adfærd et ret nem at få frem, hvis hunden kan håndtarget. Målet med denne opgave er hunden reagerer hurtigt på signalet, men ikke tilbyder adfærden, når den ikke får signal. Det sidste er sværere, end det lyder, fordi hunden under indlæringen er blevet belønnet mange gange for at tilbyde adfærden frivilligt.

Bamse øvelsen er [filmet 22. dec 2019](#), og jeg undskylder påklædningen.

Øvelsen er indlært som dirigeret shaping ved hjælp af håndtargetet. Det visuelle signal er udskiftet med det verbale signal "Bamse", og til sidst har vi arbejdet med signalforståelse hjulpet godt på vej af at belønne hende for at sidde.

Hun sidder ret kort tid, og det skyldes, at jeg begyndte at arbejde med signalforståelsen, før jeg havde en varighed på at sidde bamse. Det betød, at jeg ignorerede frivillige tilbud, hvor hun sad længe.

Hvis jeg nu efterfølgende skal have varighed på, så skal jeg klikke tidligere, end jeg gør på filmen. Men om ikke andet, så er jeg blevet så klog, at jeg skal vente med at arbejde med signal, til øvelsen er helt færdig.

Som du så rigtigt skriver, så er det en meget kort "bamse" Vikke viser. Til gengæld udviser hun fin signalkontrol.

3. Ro under træning – koefficient 2

Øvelsen udføres ved, at fører har hunden ved siden af sig, gerne på et tæppe. Fører må bede hunden og at lægge sig og hunden må gerne være i line. Hunden skal forholde sig roligt, mens en anden hund arbejder ca. fem-ti meter fra fører og hund. Hunden skal forholde sig roligt, mens den anden hund bliver trænet. Det er ikke tilladt at belønne hunden, den skal forholde sig roligt uden hjælp. Den anden hund skal på et tidspunkt vise f.eks. apport, indkald el. en anden øvelse, hvor den løber. Hunden skal forholde sig roligt i tre minutter, hvorefter øvelsen er slut.

Jeg lærte først Vikke, at sidde på platform, men fik så at vide, at hun skulle ligge på tæppe, fordi målet er at hunden er afslappet. Det gik meget nemt at udskifte platformen med tæppet. Og det at holde sig i ro har altid været Vikke's spidskompetance. Hun sidder meget fint i ro, når jeg kaster for andre i skoven.

Filmen af ro er lidt lang, så læg også mærke til storesøster Luna på 12,5 år, som altid har haft masser af fart.

Vikke ligger fint og afslappet hele videoer igennem – eneste reaktion er at logre med halen når Luna løber rundt og leger.

4. Apport – koefficient 2

Øvelsen begynder med hunden siddende på plads uden line på. Fører kaster en apport, som skal være en træ- eller plastikapport eller en dummy, ti meter væk. Hunden skal blive roligt på plads, mens apporten kastes ud. Føreren giver nu lydsignal til apport. Hunden skal derefter løbe direkte ud til apporten, samle den op, løbe direkte tilbage til fører og sætte sig korrekt i pladsposition med apporten i munden – alt sammen uden at tygge på apporten. Efter et par sekunder, giver føreren slipsignal til hunden og tager apporten fra hunden, hvilket afslutter øvelsen. Hvis fører ønsker, at hunden skal aflevere apporten siddende foran føreren, skal dette oplyses. Efter aflevering af apporten foran fører, skal hunden på signal sætte sig korrekt i pladsposition.

Vikke kunne godt apportere, så jeg fik udfordringen at lære hende at apportere metal. Indlæringen af at tage, holde og samle metalapport op har været uden problemer, men når vi har arbejdet på græs, så lander rapporten i noget (muligvis rævetis), som får især metalapport til at smage grimt. Så grimt, at hun efter bare et par gange nægter at samle den op. Det kan også ske med dummyen, men ikke nær så slemt. Der er kun et at gøre, og det er at gå ind og vaske metalapport grundigt. Til sidst valgte jeg at stoppe træningen med metalapport.

Vikke holder dummyen fint og roligt og hun slipper ikke før hun får signal til det. Hun har tidligere afleveret siddende foran mig, og jeg har valgt at tage udfordringen, at hun i stedet skal sætte sig og aflevere i pladsposition. Det har krævet rigtig meget træning med en 8 år gammel hund. Ved apportering af metalapport på fliserne kan man derfor se, at jeg giver hende et lille hjælpesignal med hånden, for at få hende til at rykke helt ind. Jeg kunne også godt tænke mig mere fart i hjemløbet, men det er vi ikke nået til. Jeg har først filmet apportering af dummy og metalapport på fliser. I apporteringen af den almindelige dummy, falder dummyen uden for billedet, men på den tid det tager, håber jeg på at kunne overbevise Jer om, at hun samler spontant op. I vil nok også bemærke, at jeg holder venstre hånd på maven. Det er en lille hjælp, jeg måtte bruge en overgang, da hun var blevet meget glad for at bakke rundt om mig (se opgave 5).

Jeg har arbejdet videre på græs, som giver lidt ekstra udfordring pga lugten og har filmet apport på græs i et par omgange.

Som det ses, er jeg den 17 januar kommet af med hånden på maven, men endnu ikke det lille hjælpesignal til at få hende helt ind på plads. Vi har arbejdet videre med at få det sidste skridt helt ind på plads med en almindelig dummy. Omkring 1. februar var den i hus, og så 27 februar, så tænkte jeg, vi prøver alligevel med metalapport, og her kan man se, at hun nu kommer helt ind på plads uden hjælp.

Du viser fin progression i din træning. Lige en enkelt bemærkning. Når du retter Vikke når hun sætter sig skævt, så husk at du kan være på vej ud i noget snavs. Husk signaler er tertiære forstærkere, så du kommer til at belønne hende for at sætte sig skævt, fordi du giver et nyt signal bagefter. Fin apport. Hun sidder en lille smule skævt i den sidste video, men samler villigt op. Hun sidder lidt uroligt i afleveringen, ellers fint.

5. Dirigeret shaping – koefficient 2

Bakke rundt om fører

Øvelsen begynder med hunden stående ved førers venstre side. Fører giver hunden signal til at bakke rundt om fører. Hunden skal gennemføre en hel runde, hvor den bakker rundt om fører tæt ved denne og efterfølgende slutter i udgangspositionen. Det er tilladt at anvende lydssignal og visuelle signaler. Øvelsen skal udføres uden brug af barrierer i omgivelserne for at give maksimum point for udførelse.

Vi har trænet med begrænsning på tre sider. Først et sted, så et nyt, hvorefter øvelsen er flyttet til et sted, hvor der kun var begrænsning på en side, og her er jeg så skridt for skridt flyttet mig væk fra begrænsningen. Til sidst har vi flyttet **bakke rundt om fører frit på plænen, som ses filmet**. Det gik ret ubesværet, og filmen er fra anden gang, vi arbejder frit på plænen. Jeg får lige sat hende igang med en delvis runde, men herefter kører det nemt, og på den sidste tilbageholder jeg klikket, så jeg får to gange. Jeg er helt klar over, at vi ikke har signalkontrol endnu, men hun tilbyder hurtigt bagom, så snart hun kan se, jeg står med kroppen drejet. Jeg ved også godt, at jeg ikke skal stå så længe med kroppen drejet, men jeg stoppede med at træne bakke rundt om, da det giver problemer med pladspositionen, hvor hun spontant tilbyder bakke rundt om i stedet for at blive i pladsposition. Pladspositionen er meget vigtigere for mig, og derfor er vi helt stoppet med at træne bakke rundt om.

Vikke bakker fint rundt omkring dig. Det er rigtigt, som du også skriver, at dit kropssignal er lidt langt.

6. Fri shaping – koefficient 1

Fører træner hunden til at udføre en udvalgt øvelse via fri shaping. Der kan vælges fra listen nedenfor. Træningsprocessen dokumenteres ved videooptagelse af mindst fire trin i indlæringsprocessen. Der skal vises startindlæring, mindst to trin i processen, hvor adfærden formes, og slutresultatet. I det sidste klip vises den færdige øvelse, uden at adfærden er sat på signal.

Vælg mellem flg. øvelser

- Kravle baglæns
- **Twist**
- Løfte et bagben
- Fire poter på paw pods
- **Ottetal rundt om to genstande, mens fører står på det samme sted**
- Stå på bagben og holde balancen

Jeg valgte i første omgang twist, som er relativt ukompliceret. Der blev filmet første 5.10 på kursusdag 5. Mit kriterie er hovedbevægelser mod højre. Jeg ser ikke hendes sidste bud, hvor hun er ved siden af mig og faktisk begynder at dreje.

De to næste gange 8. oktober (2 klip) og 10. oktober, hvor der er god fremgang, og de første twist kommer. Efterfølgende træner jeg en del gange, hvor jeg blot undgår at forstærke alle de andre tilbud, hun kommer med. 28. oktober, der er den i hus, og jeg kan få to gange ved at tilbageholde klikket.

Filmene af twist er taget i løbet af oktober.

Karen antydede, at twist havde været for nemt, så i februar startede jeg på **8-tal om to genstande**, som er filmet ad 7 gange, men trænet flere gange ind imellem. Der er nogle fejl undervejs. Ikke mindst må jeg konstatere, at jeg træner for længe. Det bedste er uden undtagelse i starten af videoerne (resten er fraklipet). Men vi når i mål 1. marts, og jeg vil nu fortsætte med at få lidt mere fart i øvelsen med legebønning. Vikke bliver lidt forvirret, når jeg begynder at legebønne, og det går lidt ud over øvelsen i starten. Men ved udløb til target, så fik jeg adfærden tilbage igen efter et par træninger, så mon ikke det også lykkes her.

Super fedt, at du tager udfordringer op og laver øvelsen igen med 8-tallet!! Som du skriver er der lidt småfejl hist og her – det vil vi alle have. Den eneste fejl jeg for alvor vil adressere er, at du kommer til at få et fast belønningsskud lige efter Vikke krydser midten og er på vej omkring den højre. Det er det der gør, at det tager dig lidt længere tid at komme i mål. En af de ting du kunne have gjort kunne have været at klikke Vikke for at krydse midten på vej over mod den venstre pind. Men rigtigt fint arbejde.

7. Gentagelse af spontan adfærd/automatisering – koefficient 1

Øvelsen begynder med hunden i en selvvalgt position. Hunden må få et verbalt signal, første gang den udfører øvelsen. Klik hunden for at udvise adfærden. Fører kan vælge at belønne hunden i den position den er i og herefter klikke og belønne så hunden kan tilbyde adfærden igen. Fører kan også vælge at klikke og belønne så hunden kan tilbyde adfærden igen med det samme. Efter belønningen skal hunden villigt tilbyde adfærden fem-ti gange i træk uden signal eller anden hjælp fra føreren. Der må klikkes og belønnes mellem hver gentagelse.

Vælg mellem:

- **Indtage plads**
- Krydse poter
- Rulle

Indtage plads er startet med elefantøvelsen, hvor Vikke har lært at dreje hele vejen rundt, og også tage to gange, hvis jeg tilbageholder klikket. Derefter er vi fortsat med et firkantet target (6-7 cm højt) og et lavt firkantet target (3 cm højt). Først med elefantøvelsen, derefter hurtigt ændret, så jeg står ved siden af target, så Vikke kommer til at stå præcis, hvor jeg vil have hende. Sit kommer på ved at tilbageholde klikket, når hun står i pladsposition. Derefter fjernes det lave target, som det ses i [filmen af at indtage pladsposition](#). Det fungerer rigtig fint, og vi har trænet videre. På filmen holder jeg venstre hånd foran kroppen, for at undgå hun bakker rundt om mig. Det behøver vi ikke mere, som det også kan ses i apport på græsset.

Vikke søger fint ind på plads, men som du skriver med en lille hjælp i form af din hånd på maven.

8. Frivillig håndtering – koefficient 2

Øvelsen har to dele, der hver afsluttes med markørsignal og belønning. I første del viser føreren håndtering af hundens hoved, samtidig med at hunden fastholder et hagetarget på førers hånd eller fastholder et visuelt target på en skål. Håndteringen skal omfatte berøring af ører, skalle og løft af læberne. Fører skal fortælle hunden, hvad der skal ske før hver ny berøring. I anden del fastholder hunden et hagetarget på en flade i passende højde, f.eks. et stolesæde eller en skammel, eller fastholder et visuelt target, mens fører viser håndtering af hundens krop, dvs. berøring af skulderkam, hals, ryg/lænd, hale og ned ad benene (uden at løfte ben). Igen giver fører signal til hunden før hver ny berøring. Hunden må klikkes og belønnes efter hver del.

Vi har trænet rigtig meget, og det har ikke været let. Jeg er endt med at Vikke holder hagen i min hånd, når jeg håndterer hovedet. Det fungerede egentlig bedre med hovedet liggende på mit lår, hvor jeg har begge hænder fri, men jeg var i tvivl om det var tilladt, så vi gik tilbage til hovedet i hånden. Hendes læbe vibrerer, når jeg rører den. Det må kilde meget. Men holder jeg hånden stille, ophører læben med at dirre, og derefter kan jeg løfte læben, så jeg kan se tænderne. Hendes hoved ligger meget tungt i min hånd, og letter hun trykket lidt, så stopper jeg bevægelsen indtil hovedet igen ligger tungt.

Til kroppen er vi endt med, at hun ser på et target - en hvid underskål med godbidderne i. Jeg starter, når hun ser direkte på skålen. Undervejs kan hun godt flytte blikket lidt væk. Så holder jeg hånden stille, indtil hun igen har blikket rettet direkte mod skålen. Drejer hun hovedet helt væk, så fjerner jeg hånden og starter igen med at spørge om hun er klar.

Frivillig håndtering er samlet i en film her.

Til begge øvelser er jeg holdt om med at klikke, da jeg begyndte at få varighed. Som markør får hun i stedet et stilfærdigt dygtig. Jeg synes, det giver meget mere ro, og vi har jo ikke brug for den store præcision her. (Som Thomas Stokke og Fanny Gott's også skriver i deres bog Shaping.)

Håber det er godt nok - det har krævet rigtig meget træning at nå så langt. Og så er det en svær øvelse at filme. Er endt med telefonen øverst på en høj stige.

Del 1. håndtering af hoved. Vikke må gerne have hovedet i dit skød – arbejd videre med det. Vikke står lidt uroligt mens du håndterer hende.

Del 2. håndtering af krop. Igen står Vikke lidt uroligt og hun udviser også lidt konfliktadfærd (slikker op mod dit ansigt). Jeg tolker det ikke som rettet mod håndteringen, men mere at det at fastholde adfærd er svært for hende.